

do miasta. Władze sąsiadujących terenów wiejskich starają się przyciągnąć inwestorów, promując w ten sposób rozlewanie się miast (urban sprawl). W chwili obecnej nie ma skutecznej koordynacji zagospodarowania pomiędzy miastem a terenami go otaczającymi.

Znaczna część wydzielanych i kupowanych działek na obrzeżach miasta, w tym w gminach ościennych pozostaje niezabudowana - kupowane są z zamiarem inwestowania nie od razu lub jako lokata kapitału.

- **Inwestycje miejskie z zakresu infrastruktury technicznej i transportowej**

W analizowanym okresie na terenie miasta Gdyni zrealizowano szereg inwestycji infrastrukturalnych, w tym węzły i drogi układu podstawowego, usprawniających komunikację w obrębie miasta, z których najważniejszą była budowa I i II etapu Drogi Różowej.

W realizacji są:

- budowa Trasy Kwiatkowskiego - najistotniejszego połączenia drogowego dla poprawy dostępności do portu i centrum miasta
- III etap Drogi Różowej (od ul. Stryjskiej do ul. Wielkopolskiej)
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino.

- **Inwestycje miejskie z zakresu infrastruktury społecznej**

Wśród inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej przeważały inwestycje w placówkach oświatowych, w tym wyposażenie istniejących szkół w obiekty sportowe. W ostatnich latach zrealizowano ponadto nowoczesny obiekt usługowy na Karwinach, mieszczący przychodnię lekarską i komisariat policji oraz szereg inwestycji rekreacyjno-sportowych.

W realizacji jest hala sportowo-widowiskowa przy ul. K. Górskiego, a w przygotowaniu rozbudowa stadionu piłkarskiego GOSiRu, budowa stadionu rugby i Domu Pomocy Społecznej.

2.4. Wnioski

- Procesy restrukturyzacyjne z ubiegłych lat doprowadziły do znacznego rozdrobnienia bazy ekonomicznej Gdyni. Bazę tę stabilizuje obecność nadal dość silnego sektora publicznego, który zapewnia pracę dla ok. 30 tys. osób. Szczególnie dotkliwe straty poniosły niektóre działy gospodarki morskiej jak: rybołówstwo, transport morski (flota), przetwórstwo ryb. Rozpadło się budownictwo państwowe i niektóre działy przemysłu. Straty powstałe z tego tytułu na rynku zostały szybko wyrównane przez małych i drobnych przedsiębiorców, co świadczy o dużej prężności i aktywności mieszkańców.
- W wyniku ograniczenia aktywności niektórych podmiotów gospodarczych powstały możliwości innego zagospodarowania terenów przemysłowych i portowych, z których największe to:
 - układ torowy nabrzeży portowych obsługujących przeładunki węgla tzw. „Międzytorze”
 - teren po Przedsiębiorstwie Połowów Dalekomorskich DALMOR
 - teren po Fabryce Farb i Lakierów Okrętowych POLIFARB.
- Kolejny impuls rozwojowy dla miasta pojawia się w związku z możliwościami zwiększenia intensywności użytkowania terenów portowych – budową nowego terminalu promowego przy Nabrzeżach: Fińskim i Polskim, ożywieniem wymiany w handlu międzynarodowym, rozbudową węzłów komunikacji na styku ląd-morze.
- Gdynia ma możliwości wykorzystania szans wynikających z organizacji w Trójmieście ważnych imprez międzynarodowych (jedną z najważniejszych będą mistrzostwa Europy w piłce nożnej EURO 2012). Wiąże się to z koniecznością rozbudowy bazy hotelowo-gastronomicznej, usługowej, obsługi turystyki, poszerzenia i podniesienia standardu oferty turystycznej miasta.
- W obrębie śródmieścia Gdyni występują rezerwy terenowe wynikające stąd, że przedwojenne plany zabudowy nie zostały w całości zrealizowane. Ich wykorzystanie może, poprzez uzupełnianie programu użytkowego, pozwolić na poprawę funkcjonowania śródmieścia (np. poprzez realizację parkingów strategicznych). Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę zgłaszany przez mieszkańców niedostatek powierzchni placowych i zieleni rekreacyjnej.

IV. OCENA WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. WARUNKI ZAMIESZKIWANIA

1.1. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe Gdyni na koniec 2005 r. wynosiły 98,8 tys. mieszkań o powierzchni 5913 tys. m²; przeciętna wielkość 1 mieszkania - 59,8 m², przeciętne zagęszczenie - 2,56 osoby/1 mieszkanie, na 1 osobę przypada średnio 23,3 m² powierzchni użytkowej. W rzeczywistości warunki mieszkaniowe są nieco gorsze, ponieważ jak wykazały wyniki spisu powszechnego z 2002 r. ok. 5% zasobów stanowią mieszkania z różnych przyczyn niezamieszkałe, lokale oczekujące na zasiedlenie, na zmianę lokatora lub właściciela oraz lokale w trakcie remontu.

Struktura wieku zasobów mieszkaniowych

Genetyczne uwarunkowania sposobu zagospodarowania przestrzeni mieszkaniowej w Gdyni pozwalają na wyróżnienie następujących podokresów w rozwoju miasta:

Okres wczesnej urbanizacji - lata 1920-1945

Planowa budowa miasta w obszarze śródmieścia. Powstanie dużych osiedli w Grabówku, Obłuzu, Chyloni i Małym Kacku. Realizacja w duchu post-howardowskich miast-ogrodów - przykład Kamienna Góra, Działki Leśne. Również żywiłowa parcelacja gruntów i zabudowa działek budowlanych bez określonej wizji urbanistycznej dla całego miasta.

Okres powojennej odbudowy - lata 1946-56

Odbudowa struktur zniszczonych w okresie wojny z uwzględnieniem zasad Karty Ateńskiej, przy bardzo swobodnym ich traktowaniu. Pojawiły się pierwsze regulacje dotyczące intensywności zabudowy i normowania powierzchni mieszkaniowej na jednego mieszkańca. Zasięg odbudowy ograniczał się do obszarów zainwestowanych w przeszłości, bez ekspansji na zewnątrz.

Okres intensywnej urbanizacji lat 60-tych i 70-tych

Pojawienie się technologii wielkiej płyty w budownictwie wielorodzinnym - druga połowa lat 60-tych. Udział budownictwa wielorodzinnego zrealizowanego w Gdyni według oszczędnościowych normatywów jest wysoki i wynosi około 40% mieszkań.

Okres budownictwa bez normatywu - lata 80-te i początek lat 90-tych.

W latach 90-tych w następstwie kryzysu, jaki dotknął spółdzielczość mieszkaniową typu wielorodzinnego, głównego kreatora budownictwa mieszkaniowego w minionych 30-latach, praktycznej likwidacji uległy dotychczasowe zasady projektowania budowlanego i urbanistycznego. Wprowadzenie mechanizmów wolnego rynku do gospodarki mieszkaniowej ujawniło nowy czynnik, rzutujący na jakość zagospodarowania przestrzeni, a mianowicie - cenę gruntu. Po pierwotnej fazie dość rozluźnionych norm terenowych, obserwowano tendencje do zagęszczania terenów - co stało się cechą charakterystyczną ostatnich lat.

Okres budownictwa w drugiej połowie lat 90-tych i po roku 2000.

Drugą połowę lat 90-tych charakteryzuje rozwój rynku firm developerskich oferujących realizację zarówno mieszkań w ramach zabudowy wielorodzinnej jak i w formie domów jednorodzinnych usytuowanych w kompleksach zabudowy o małej i średniej skali. Urbanistyka tego okresu charakteryzuje się dopasowywaniem struktury zabudowy do nabytych nieruchomości z jednoznaczna opcją na maksymalizację powierzchni do sprzedaży lub wynajmu. Efektem tego jest uszczuplanie projektowanych wcześniej terenów usług osiedlowych i zieleni. Odczuwalny jest niedostatek terenów przeznaczanych na rekreację i inne cele publiczne wokół enklaw zabudowy developerskiej. Jedną z nowych form zabudowy są tzw. apartamentowce - zespoły intensywnej, wysokiej zabudowy z programem usługowo-rekreacyjnym w obrębie zespołu.

Oceniając strukturę wieku istniejącej zabudowy mieszkaniowej można stwierdzić, że:

- mieszkania przedwojenne mają niewielki udział w zasobach, ogółem 14%; przeciętna wielkość 59,7 m²/ 1 mieszkanie (dane dotyczą lokali zamieszkałych w 2002 r.); zabudowa przedwojenna występuje we wszystkich dzielnicach miasta
- zasoby powojenne z lat 1945-78 to 46 tys. mieszkań o powierzchni użytkowej 2,3 mln m², przeciętna wielkość 49,9 m²/ 1 mieszkanie; ta grupa obejmuje najbardziej niekorzystne tzw. "oszczędnościowe" budownictwo wielorodzinne, zbudowane w technologii wielkiej płyty z dużym udziałem małych mieszkań np. w Chyloni - 76,5%, Witomino Radiostacja - 79,9%
- w latach 1978-88 zbudowano ok. 15 tys. mieszkań o przeciętnej wielkości 64,4 m²/ 1 mieszkanie
- w latach 1988-2005 zbudowano 19 tys. mieszkań o przeciętnej wielkości 81,0 m²/ 1 mieszkanie.

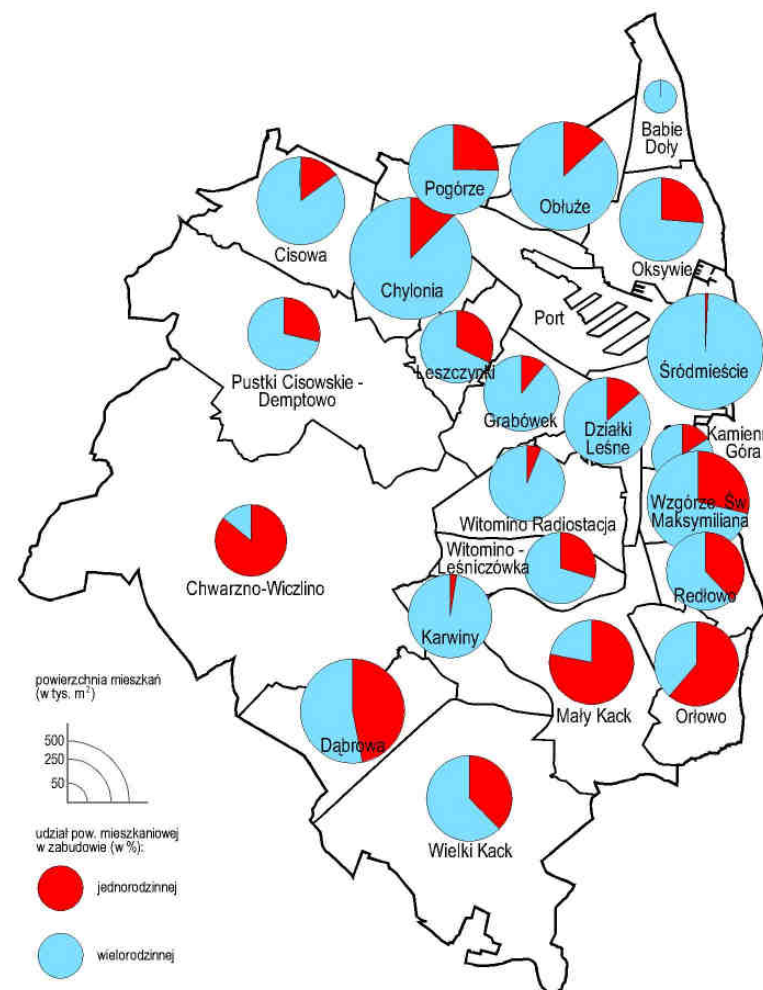
Komunalne zasoby mieszkaniowe

Liczba mieszkań komunalnych w Gdyni ulega stałemu zmniejszeniu; w 2005 roku było to już tylko 6,5 tys. mieszkań o powierzchni 309,3 tys. m²; przeciętna wielkość 47,6 m²/ 1 mieszkanie.

W tej grupie znajduje się 318 mieszkań socjalnych, w których zamieszkuje 1091 osób (dane z kwietnia 2007), średnia wielkość 30,5 m²/ 1 mieszkanie. Jest to grupa mieszkań, które muszą być zwielokrotnione z uwagi na zadania gminy w zakresie zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych najuboższych jej mieszkańców. Aktualnie oczekuje na mieszkania socjalne ok. 400 rodzin.

Budownictwo czynszowe, TBS-y realizowane przy współudziale gminy to 779 mieszkań oddanych do użytku do czerwca 2007 roku i 122 mieszkania będące w budowie, planowane do oddania we wrześniu 2007 r. Liczba wniosków o przyznanie mieszkania czynszowego wynosiła w maju 2007 r. około 700. Przez najbliższe lata TBS nie planuje budować nowych budynków.

Powierzchnia mieszkań w zabudowie jedno- i wielorodzinnej w Gdyni w 2002 r. wg dzielnic

1.2. Standardy mieszkaniowe

Wskaźnik wielkości powierzchni użytkowej przypadającej na mieszkańca

Wyniki spisu powszechnego wykazały w 2002 r. znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika. Najniższy odnotowano na Babich Dołach (14,95 m²) i Oksywiu (15,39 m²), najwyższy zaś w Orłowie (30,55 m²) i w Małym Kacku (31,02 m²). Wysokim wskaźnikiem charakteryzują się także dzielnice Śródmieście (26,58 m²) oraz Chwarzno-Wiczlino (28,73 m²). Najwyższy poziom wskaźnika występuje wszędzie tam, gdzie jest duży udział zabudowy jednorodzinnej.

Powyżej 20 m² na 1 osobę zanotowano także w dzielnicach: Działki Leśne, Kamienna Góra, Wzgórze św. Maksymiliana, Redłowo, Wielki Kack, Dąbrowa. W pozostałych jednostkach: na północy Gdyni, w paśmie od Cisowej do Grabówka, a także na Witominie i Karwinach wskaźnik jest dużo niższy, poniżej 20 m² na 1 osobę.

W 2002 r. wskaźnik ten dla obszaru całego miasta wyniósł 20,75 m²/Mk, zaś w roku 2005 wzrósł do 23,39 m²/Mk. Należy zastrzec, że analiza wskaźników na poziomie dzielnicy nie ujawnia faktycznego zróżnicowania zjawiska.

Wskaźnik liczby osób zamieszkujących w 1 mieszkaniu

W 2002 r. w mieście istniało 18 tys. gospodarstw domowych 1-osobowych, zajmujących odrębne lokale mieszkalne. Największy odsetek tych gospodarstw odnotowano w dzielnicach: Śródmieście i Wzgórze św. Maksymiliana (pow. 40%), a także Chylonia, Leszczyki, Grabówek, Działki Leśne, Witomino Radiostacja, Kamienna Góra, oraz Redłowo (30-40%).

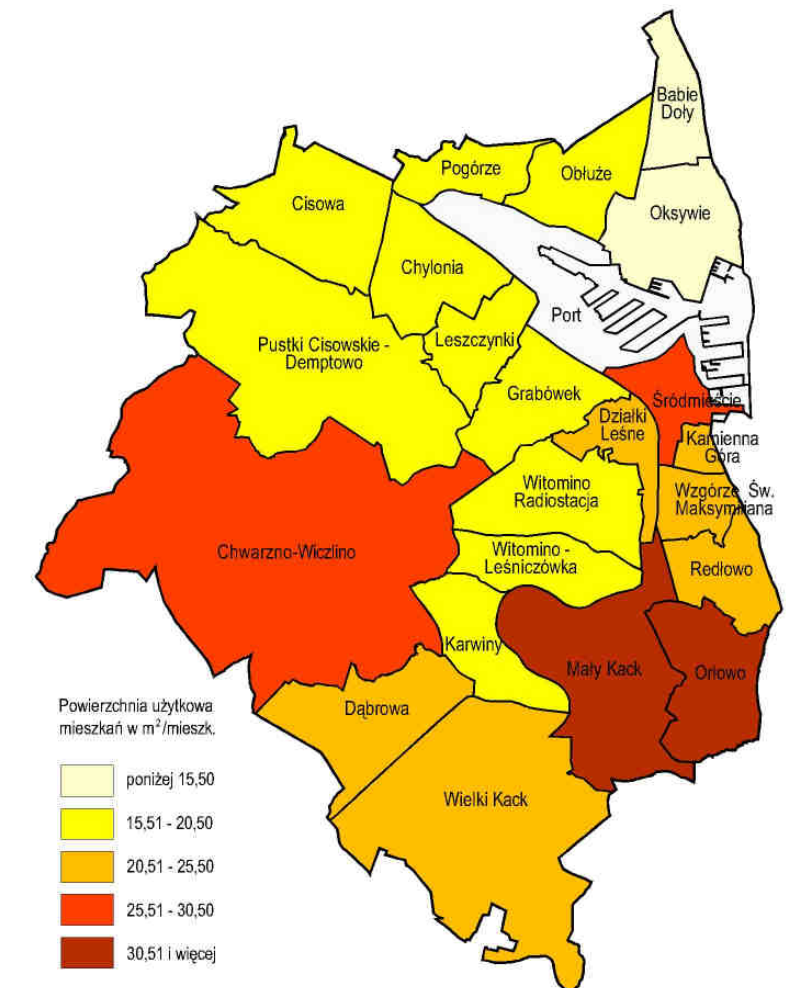
Średni wskaźnik liczby osób na 1 mieszkanie w 2002 r. wahał się od ok. 2 w Śródmieściu do ok. 4 w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino. Dzielnicę o najmniejszej liczbie osób w mieszkaniu tworzą pasmo śródmiejskie, obejmujące jednostki: Grabówek, Działki Leśne, Śródmieście, Kamienną Górę, Wzgórze św. Maksymiliana, należy do nich również Witomino Radiostacja i Chylonia - wszędzie tam na 1 mieszkanie przypada ok. 2,5 osoby lub mniej. Obszary te dotknięte są procesem starzenia się ludności, na co wskazuje wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym - 30-40% ludności ogółem.

Największe relatywnie zasiedlenie mieszkań powyżej 3 osób/mieszkanie utrzymuje się w jednostkach północnych: Oksywie, Babie Doły oraz w jednostkach Wielki Kack i Chwarzno-Wiczlino. Ta ostatnia jednostka wykazuje na razie niewielkie zaludnienie - ok. 5 tys. mieszkańców. Wskaźnik powyżej 3 osób na 1 mieszkanie wskazuje na rodzinny charakter mieszkalnictwa i charakterystyczny jest dla dzielnic o niskiej średniej wieku mieszkańców.

Samodzielność zamieszkiwania gospodarstw domowych

W ubiegłych latach przyrost mieszkań wyprzedzał przyrost gospodarstw domowych, co znacznie

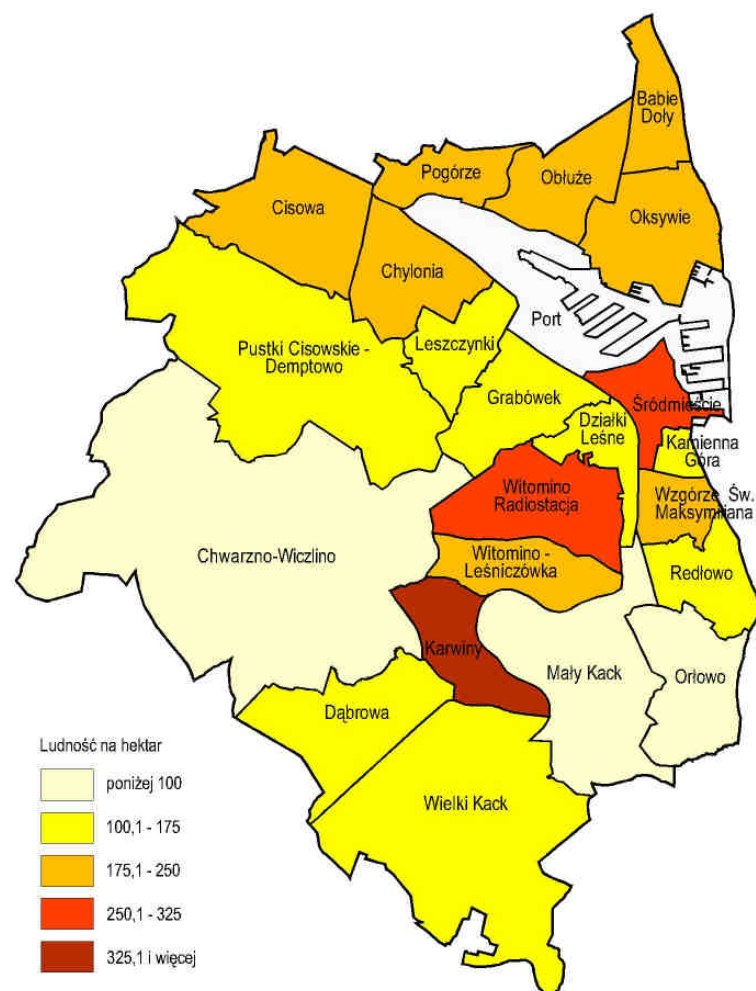
Powierzchnia użytkowa mieszkań na mieszkańca w Gdyni w 2002 r. wg dzielnic

poprawiło samodzielność zamieszkiwania. O ile w 2002 r. wg spisu wskaźnik ten wynosił 114 gospodarstw domowych na 100 mieszkań, to potencjał mieszkań, jaki wówczas istniał (gdyby wszystkie mieszkania zostały zasiedlone) pozwalał na obniżenie wskaźnika do 108. Poprawiła się dostępność mieszkań, co więcej występuje nadwyżka mieszkań na rynku pierwotnym i wtórnym. Bariere ograniczającą w dostępie do mieszkań stają się ceny mieszkań. Zapotrzebowanie na mieszkania dla najuboższych zwiększa się i będzie nadal rosła wraz z coraz liczniejszą grupą emerytów i rencistów. Tę lukę dobrze wypełnia duża ilość małych mieszkań w tzw. blokowiskach, gdzie koszty utrzymania mieszkań są relatywnie niskie. Zapotrzebowanie na mieszkania socjalne ma swoje przyczyny m.in. w przekształceniach właścicielskich, zwłaszcza w Śródmieściu. Z drugiej strony zamożniejsza część społeczeństwa dąży do poprawy standardów zamieszkania, stąd rosnące zapotrzebowanie na mieszkania duże.

Gęstość zaludnienia terenów mieszkaniowych

Gęstość zaludnienia terenów mieszkaniowych Gdyni w 2006 r. wg dzielnic

Wielkość terenów mieszkaniowych w Gdyni, ustalona na podstawie danych geodezyjnych, wynosi obecnie 1524 ha. Średni wskaźnik gęstości zaludnienia terenów mieszkaniowych wynosi 182 osoby / ha.

Dzielnice o najniższej gęstości zaludnienia, odniesionej do terenów mieszkaniowych to: Chwarzno-Wiczlino, Orłowo i Mały Kack - wszędzie poniżej 100 osób/ha. Gęstość zaludnienia w przedziale 100-200 osób/ha terenów mieszkaniowych wykazują: Cisowa, Dąbrowa, Działki Leśne, Grabówek, Kamienna Góra, Leszczynki, Pogórze, Pustki Cisowskie-Demptowo, Redłowo, Wielki Kack, Witomino Leśniczówka. Wyższą gęstość, w przedziale 200-300 osób/ha stwierdzono tylko w nielicznych dzielnicach: Babie Doły, Chylonia, Obłuże, Oksywie, Śródmieście. Najwyższą gęstością zaludnienia terenów mieszkaniowych charakteryzują się Karwiny - 442 osoby/ha, oraz Witomino Radiostacja 302 osoby/ha.

Przyczyn zróżnicowania gęstości zaludnienia wewnątrz miasta należy upatrywać przede wszystkim w:

a) okresie budowy osiedla mieszkaniowego, ściślej w fazie jego projektowania i realizacji; istotne zróżnicowanie dotyczy zwłaszcza zasobów powojennych, kształtowanych

pod wpływem zmieniających się normatywów urbanistycznych, określających intensywność zabudowy netto (stosunek pow. ogólnej budynków do powierzchni zabudowy) oraz wielkość wyposażenia w podstawowe kubaturowe urządzenia usługowe oraz tereny zieleni, wypoczynku i komunikacji wewnętrznej;

b) fazie rozwoju demograficznego osiedla mieszkaniowego, co też jest związane z okresem jego powstania; struktury demograficzne w kilka i kilkadziesiąt lat po realizacji różnią się od siebie zasadniczo, co czyni zmiennymi w czasie potrzeby społeczne w zakresie urządzeń i terenów podstawowych, służących obsłudze ludności.

1.3. Wnioski

- Warunki mieszkaniowe w Gdyni kształtują się na dobrym poziomie, porównywalnym z innymi dużymi miastami w kraju. Świadczą o tym wskaźniki powierzchni użytkowej przypadającej średnio na 1 mieszkańca, liczby osób zamieszkujących w 1 mieszkaniu, jak również wskaźniki obrazujące samodzielność zamieszkiwania.
- Istniejące zasoby mieszkaniowe miasta charakteryzują się trwałymi cechami, determinującymi sposób ich wykorzystania, obecnie i w przyszłości. Ponad 80% istniejących zasobów mieszkaniowych Gdyni zostało wybudowane w okresie powojennym. Największy udział mają zasoby zrealizowane w latach 1960-78, które stanowią ponad 40% ogółu mieszkań. Okres budowy ma istotny wpływ na typ zabudowy i przeciętną wielkość mieszkań.
- Konieczna jest stopniowa poprawa standardów zamieszkania na osiedlach zrealizowanych w latach 70-90. Zadaniem przyszłości jest lepsze ich administrowanie, poprawa jakości technicznej budynków i zagospodarowania, rozwiązanie problemów parkingowych, urządzenie miejsc rekreacji i sportu dla różnych grup wiekowych mieszkańców.
- Bliskości urządzonych terenów zielonych położonych w sąsiedztwie koncentracji mieszkaniowych odgrywa ważną rolę w ocenie atrakcyjności tych obszarów dla zamieszkania. Występujące często znaczne, niezagospodarowane przestrzenie wewnątrzosiedlowe stwarzają możliwości przemyślanego uzupełniania zabudowy, co wraz z poprawą istniejącego zagospodarowania może być jednym ze sposobów ich rewitalizacji.
- W okresie największego „boomu mieszkaniowego” tj. w latach 1961-78 w ramach tzw. oszczędnościowego budownictwa zbudowano szereg osiedli mieszkaniowych w technologii wielkopłytywowej, niepodatnych ze względów technicznych na żadne przekształcenia. Prawie 2/3 zasobów miasta stanowią mieszkania zlokalizowane w budynkach wielorodzinnych, liczących 20 i więcej mieszkań. Są to głównie zasoby spółdzielcze, ale także komunalne i zakładowe (wojskowe, kolejowe itd.). Wszystkie zasoby w zabudowie blokowej charakteryzują się niską przeciętną wielkością mieszkań, na poziomie 40-50 m² na 1 mieszkanie. Dla poprawy przeciętnej wielkości mieszkań w mieście konieczna będzie realizacja mieszkań dużych, łączenie mieszkań w ramach działek modernizacyjnych budynków oraz rozwój budownictwa jednorodzinnego.
- Związek między okresem budowy a przeciętną wielkością mieszkań występuje także w zabudowie niskiej, liczącej 1 do 4 mieszkań na 1 budynek. Zarówno budownictwo przedwojenne, jak i powojenne realizowane przynajmniej do połowy lat 80-tych, cechuje przeciętna wielkość mieszkania na poziomie 60-70 m² na 1 mieszkanie w zabudowie jednorodzinnej. Wielkość mieszkań wzrosła wyraźnie w najnowszym budownictwie jednorodzinnym wolnostojącym, realizowanym w latach 80 i 90-tych, gdzie pojawił się typ dużych mieszkań, 100-200 m² powierzchni użytkowej na 1 mieszkanie. Istniejące struktury mieszkaniowe w różnym stopniu dostosowują się do zmieniających się, pod wpływem postępu cywilizacyjnego, wymogów społecznych.
- Na terenie Gdyni utrzymują się nieliczne enklawy substandardowej, samowolnej zabudowy z okresu międzywojennego (Wzgórze Orlicz-Dreszera) oraz realizowanej na terenach ogródków działkowych (ogródki przy al. Zwycięstwa 62 i inne). Uporządkowanie tych terenów utrudnia znaczna liczba osób zameldowanych tam osób, zwykle o niskich dochodach, oczekujących wsparcia ze strony miasta lub potencjalnych inwestorów.

2. OCENA WYPOSAŻENIA USŁUGOWEGO

Ocena wyposażenia usługowego miasta obejmuje zarówno ilościowe zaspokojenie potrzeb społecznych (większość wskaźników zaspokojenia potrzeb przelicza się na 1000 mieszkańców), jak i dostępność do usług, o czym decyduje wielkość zasobów usługowych i ich przestrzenny rozkład w stosunku do miejsca zamieszkania.

2.1. Oświata i wychowanie

Nauczanie początkowe

- Przedszkola i oddziały przedszkolne

Łącznie w 2005 roku było 71 placówek w tym: 44 przedszkola (1 specjalne) i 27 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W roku 2005 w mieście było około 6561 dzieci w wieku 3-5 lat oraz 2120 w wieku 6 lat. Uczestnictwo w przedszkolach pierwszej grupy wiekowej wynosiło 54,4%, zaś drugiej 100%, łącznie około 65%. Na 100 miejsc przedszkolnych przypada 102 uczęszczających dzieci, grupa wiekowa 3-6 lat liczy ponad 8,7 tys. dzieci, aktualne na 2005 r. możliwości rekrutacyjne przedszkoli to 4,5 tys. miejsc, a oddziałów przedszkolnych przy szkołach 1,1 tys. miejsc.

Mając na uwadze wzrastające zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną, gmina stara się zwiększać liczbę miejsc w oparciu o już istniejącą bazę tworząc dodatkowe grupy w przedszkolach. Równocześnie poszerzana jest oferta dla dzieci 6-letnich w szkołach podstawowych, zwiększając tym samym liczbę miejsc w przedszkolach dla dzieci młodszych.

- Szkoły podstawowe

Obecnie istnieje 41 szkół podstawowych, w tym jedna o profilu sportowym, dla ponad 14 tys. uczniów (bez szkół specjalnych). 36 placówek jest na utrzymaniu gminy, uczy się w nich 97% uczniów w mieście. W minionym pięcioleciu zanotowano spadek liczby uczniów o 18%, co spowodowało likwidację 7 szkół. Malejąca liczba uczniów będzie powodowała konieczność korekty sieci szkół – restrukturyzacja szkół na terenach tzw. "starych" dzielnic mieszkaniowych oraz budowa nowych szkół w nowych osiedlach mieszkaniowych, w miarę przyrostu liczby ich mieszkańców.

- Gimnazja

W 2005 r. Istniały 33 placówki, w tym jedno o profilu sportowym, dla 8,5 tys. uczniów (o 2 tys. uczniów więcej niż w 2000 r.). Placówek samorządowych jest 27, uczy się w nich 93% uczniów. Zasada organizacji sieci szkół podobna jak przy szkołach podstawowych. Gmina ma obowiązek dowożenia uczniów do szkoły, jeżeli dostępność piesza do szkół przekracza określone odległości, stąd tak ważne jest zbliżenie szkół dla dzieci młodszych do miejsc zamieszkania.

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Potencjał szkół ponadpodstawowych obejmuje:

- 18 liceów ogólnokształcących dla 6350 uczniów, w tym 15 placówek samorządowych dla 93% uczniów
- 8 liceów profilowanych dla 991 uczniów (jedno o profilu sportowym), w tym 7 placówek samorządowych dla 96% uczniów tej grupy
- 20 techników zawodowych dla 3329 uczniów, 98% uczniów uczy się w 17 placówkach gminnych i 2 podległych administracji rządowej
- 9 szkół zasadniczych dla 906 uczniów, wszystkie publiczne.

Łącznie w szkołach ponadpodstawowych w roku szkolnym 2005/2006 naukę pobierało 11 576 uczniów. Potencjał szkolnictwa tego typu przekraczał o 80% liczbę młodzieży w wieku 18-19 lat w mieście. Oznacza to, że Gdynia nadal pełni ważną funkcję obsługi regionu w zakresie szkolnictwa średniego szczebla. Liczba uczniów liceów ogólnokształcących jest dwukrotnie wyższa niż w szkołach technicznych. Największa koncentracja szkół występuje w Śródmieściu, Chyloni oraz na Grabówku, ale pozytywnym faktem jest występowanie szkół średnich w północnych i zachodnich dzielnicach mieszkaniowych Gdyni. Postępujący niż demograficzny, preferencje absolwentów gimnazjów oraz sytuacja na rynku pracy wymagać będzie podejmowania działań zmierzających do zmiany sieci i profilu szkół tego typu.

Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W zakresie szkolnictwa specjalnego w roku szkolnym 2005/2006 na terenie miasta kształceniem objęto:

- w szkołach podstawowych i gimnazjach 721 osób,
- w szkołach zawodowych, liceach i technikach 156 osób.

Ponadto istnieją:

- 2 ośrodki szkolno-wychowawcze na 50 miejsc i 1 ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy na 50 miejsc.

2.2. Szkoły wyższe i policealne

W zakresie szkolnictwa policealnego Gdynia dysponuje 53 szkołami policealnymi dla 3091 uczniów, funkcjonującymi w powiązaniu z istniejącymi szkołami zawodowymi. Zapotrzebowanie w tym zakresie wykazuje tendencje wzrostowe. W latach 2000-2006 liczba uczących się wzrosła o 70%.

Szkoły wyższe w Gdyni tworzą wieloprofilowy ośrodek naukowy, ukierunkowany na potrzeby gospodarki i rynku pracy. Charakter morski utrzymują Akademia Morska i Akademia Marynarki Wojennej oraz Wydziału Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego. Obie Akademie uruchomiły cywilne kierunki nauczania. Rozwój niepublicznych szkół wyższych zaowocował powstaniem Wyższej Szkoły Administracji i Biznesu oraz Wyższej Szkoły Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych, Pomorskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej, Wyższej Szkoły Komunikacji Społecznej. Łącznie ośrodek szkolnictwa wyższego w Gdyni kształci 15,2 tys. studentów w tym 6,6 tys. osób na studiach dziennych. Wskazane byłoby rozwijanie kierunków technicznych i kreowanie zaplecza naukowo-badawczego w powiązaniu z istniejącym "parkiem naukowo-technologicznym".

2.3. Usługi kultury

Wyposażenie miasta w placówki upowszechniania kultury obejmuje:

- 4 miejskie instytucje kultury: Miejską Bibliotekę Publiczną z 23 filiami (księgozbiór liczący 0,6 mln tomów), Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza, Centrum Kultury oraz Muzeum Miasta Gdyni (nowo zrealizowany budynek muzeum),
- 1 kino z 8 salami projekcyjnymi na 2144 miejsca oraz salę kinową w pomieszczeniach b. stołówki Stoczni Nauta (DKF),
- 4 muzea związane z morskim charakterem miasta: Akwarium Gdyńskie, statek - muzeum "Błyskawica", statek - muzeum "Dar Pomorza", Muzeum Marynarki Wojennej (nowo zrealizowany budynek muzeum),
- Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej (instytucja samorządu wojewódzkiego).

Placówki prowadzone przez miasto charakteryzują się niskim uczestnictwem mieszkańców w ich ofercie. Statystyczny mieszkaniec Gdyni odwiedza kino 3 razy w roku, ale do teatru chodzi 1 raz na dwa lata. Czytelnicy w bibliotekach to 20% mieszkańców, uczestnicy imprez organizowanych przez domy i ośrodki kultury stanowią 25% mieszkańców, spadła też liczba odwiedzających muzea z 545 tys. osób w 2000 r. do 286 tys. osób w 2005 r. Lepiej przedstawia się sytuacja w przypadku Teatru im. Witolda Gombrowicza. W 2004 r. zanotowano 26 tys. widzów, a w 2006 r. już 65 tys. Jednak ogólny wynik placówek kulturalnych w Gdyni wskazuje na potrzebę wdrażania nowych pomysłów na spędzanie wolnego czasu, bądź jeszcze bardziej intensywnej promocji i ulepszenia oferty kulturalnej miasta.

Szczególną rolę w integracji środowiska kulturalnego miasta odgrywają stowarzyszenia i organizacje społeczno-kulturalne, m. in.: Towarzystwo Miłośników Gdyni, Pomorskie Stowarzyszenie "Musica Sacra", Gdyński Oddział Zrzeszenia Kaszubsko - Pomorskiego, Fundacja „Liberty”, Franciszkańskie Centrum Kultury. Dla organizacji plenerowych imprez masowych jak np. koncerty, zloty, parady, festyny itp. służą głównie: Skwer Kościuszki, Park Rady Europy, Bulwar Nadmorski, scena letnia Teatru Miejskiego itp. Rozgłos międzynarodowy zdobył Open'er Festival – festiwal muzyczny odbywający się w Gdyni od roku 2003, w ostatnich latach organizowany na terenie lotniska, sąsiadującego z gdyńską dzielnicą Babie Doły. Ponadto w Gdyni organizowane są imprezy cykliczne i okazjonalne, których zapleczem lokalowym jest Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej (np. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni), Teatr Miejski im. W. Gombrowicza, kino "Silver Screen", liczne kluby muzyczne i inne.

2.4. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Usługi w zakresie opieki zdrowotnej świadczone są przez następujące placówki służby zdrowia:

- Szpitale:

- Szpital Miejski (Śródmieście)
- Szpital Morski im. PCK (Redłowo)
- Akademickie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej AMG i Krajowy Ośrodek Medycyny Hiperbarycznej (Redłowo)
- Szpitalny Oddział Rehabilitacji Medycznej w Zakładzie Rehabilitacji (Witomino)
- oraz prywatna Clinica Medica (Grabówek).

Szpitale posiadają profile lecznicze, Szpital Miejski jest szpitalem ratunkowym, na terenie Szpitala Morskiego utworzono Pomorskie Centrum Onkologiczne. Łączna liczba łóżek w szpitalach - 906 w 2005 r., o 100 mniej niż w 2000 r.

- 7 Zespołów Ratownictwa Medycznego, w tym:

- 5 zespołów przy Miejskiej Stacji Pogotowia Ratunkowego (3 karetki „R” i 2 „W”)
- 2 Zespoły Służb Ratowniczych przy Stoczni Gdynia S.A. i Stoczni Marynarki Wojennej.

Rozmieszczenie zespołów ratownictwa na terenie Miasta wynika z ustawy o ratownictwie medycznym i gwarantuje dojazd do osoby poszkodowanej w ciągu 8 minut w aglomeracji miejskiej i 15 minut poza miastem.

- 29 przychodni lekarskich świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Najwięcej tego typu placówek jest w dzielnicy Śródmieście - 6 (w tym 2 na terenach przemysłowo-portowych), następnie na Obłuzu – 3, oraz po 2 w Chyloni, na Działkach Leśnych, Grabówku, Oksywiu i Pogórze. Brak przychodni odnotowuje się w dzielnicach Babie Doły, Redłowo, Kamienna Góra, Cisowa, Mały Kack i Chwarzno Wiczlino. Dzielnice te, za wyjątkiem odosobnionego Chwarzno-Wiczlina, korzystają z przychodni zlokalizowanych w pobliżu.

Na terenie Gdyni działają również przychodnie specjalistyczne mające kontrakt z NFZ jak i prywatne gabinety lekarskie. Wg rejestru indywidualnych praktyk specjalistycznych i indywidualnych praktyk lekarskich sporządzonych przez Okręgową Izbę Lekarską w Gdańsku w roku 2005 funkcjonowało na terenie Gdyni 105 praktyk lekarskich.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej pacjent ma prawo wyboru placówki medycznej, z usług której chce korzystać. W związku z powyższym placówki, zwłaszcza szpitale i inne jednostki z zakresu opieki specjalistycznej mają znaczenie ponadlokalne.

- Pozostałe placówki należące do sfery ochrony zdrowia i pomocy społecznej to:

- Całodobowy Ośrodek Socjalizacyjny dla dzieci 0-3, (Śródmieście)
- Dom Dziecka (Pustki Cisowskie-Demptowo), w tym: Interwencyjny Ośrodek Opieki
- Zespół Placówek Specjalistycznych (Chylonia), w tym:
 - o Ognisko Wychowawcze,
 - o Placówka Interwencyjna – forma dzienna, całodobowa dla dzieci do 12 lat
- Rodzinne Domy Dziecka (7) w różnych dzielnicach Gdyni
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej (Wzgórze Św. Maksymiliana)
- Zespół Opiekuńczy w tym:
 - o Dom Dziennego Pobytu (osoby starsze),
 - o Dom Samotnej Matki,
 - o Schronisko dla bezdomnych kobiet,
 - o Mieszkania chronione dla samotnych matek
- Tymczasowy Ośrodek Opiekuńczy (całodobowe schronisko dla bezdomnych mężczyzn) (Chwarzno-Wiczlino)
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Wzgórze Św. Maksymiliana)
- Ośrodek Opiekuńczy dla osób przewlekle chorych (Oksywie)
- Dom Pomocy Społecznej (Redowo)
- Kluby Seniora

- ZOL Caritas Cisowa Pomocowe Centrum Caritas im. Ojca Pio
- Hospicjum Stacjonarne (Oksywie)
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn uzależnionych od alkoholu (Śródmieście)
- Warsztaty Terapii Zajęciowej (w 5 dzielnicach)
- Ośrodek Profilaktyki Rodzinnej (Grabówek)
- Ośrodek Adaptacyjny dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (Obłuze).

Liczba placówek pomocy społecznej jest skromna biorąc pod uwagę zwiększone potrzeby społeczne w następstwie starzenia się ludności Gdyni. Należy przewidywać potrzebę tworzenia domu dla przewlekle chorych, domu dziennego pobytu dla ludzi starszych, samotnych i pozbawionych opieki ze strony rodziny, budowę i modernizację domów pomocy społecznej, ewentualnie tworzenie nowych obiektów ochrony zdrowia: lokalizacji małych szpitali prywatnych, ośrodków diagnostyki medycznej, ośrodków rehabilitacji.

2.5. Handel detaliczny, w tym wieloprzestrzenny

W latach 2002-2005 handel w Gdyni rozwijał się szybciej niż inne działy usług; obok dużego centrum handlowego "Na Wzgórze" zbudowano szereg dużych sklepów, powyżej 1000 m² powierzchni użytkowej takich jak: "Lidl", "Albert", "Rojal", sklepy meblowe, salony samochodowe, market "Obi". Łącznie powierzchnia handlu detalicznego przekroczyła 300 tys. m² pow. użytkowej (dane szacunkowe), co daje wskaźnik zaspokojenia potrzeb na poziomie 1300 m² pow. użytkowej na 1000 ludności. Jest to poziom zaspokojenia potrzeb porównywalny z innymi dużymi miastami w kraju.

Największe centra handlowe w mieście wraz z powierzchnią użytkową zostały wykazane w rozdziale III, 2.2. Należą do nich m. in. centra handlowe "Real", "Klif", "Tesco", "Batory", "Macro Cash and Carry" i inne.

Większość handlu skoncentrowana jest w Śródmieściu i Chyloni, ale zauważalna jest tendencja wydłużania ciągów handlowych wzdłuż głównych tras komunikacyjnych. Umożliwia to dobrą dostępność do centrów handlowych nie tylko mieszkańcom Gdyni, ale także potencjalnym klientom z pozostałych ośrodków metropolii. Sieć dużych sklepów o pow. powyżej 1000 m² dotarła już do dzielnic mieszkaniowych, co zdecydowanie poprawiło zaopatrzenie mieszkańców np.: 3 obiekty handlowe i 1 hipermarket w Karwinach, 3 obiekty na Witominie, po 1 obiekcie na Obłuzu i Oksywiu. Tendencje rozwoju dużych sklepów i ich zbliżanie się do klientów jest wyraźne i dobrze rokuje na przyszłość.

Istotnym elementem sieci handlowych jest handel targowiskowy, reprezentowany przez halę targową przy ul. Wójta Radtkego, targowisko Chylonia, targowisko hurtowe przy ul. Rdestowej.

2.6. Sport i rekreacja

Koordinacją sportu i rekreacji w mieście zajmuje się Gdyński Ośrodek Sportu i Rekreacji. Działalność sportową prowadzi 55 klubów sportowych. Działalność klubów sportowych obejmuje 104 sekcje, w których ćwiczy 4,3 tys. osób. To niewiele jeśli zważy się udział młodzieży w mieście, a także duże skupisko studentów i wojska. Kluby sportowe mają zazwyczaj charakter specjalizowany (piłkarskie, żeglarskie, pływackie, tenisowe itp.) i występują w powiązaniu z obiektami sportowymi.

Ważniejsze obiekty sportowe:

- stadion miejski przy ul. Olimpijskiej (projektowana jest jego rozbudowa)
- 7 hal sportowo-widowiskowych
- 9 pływalni krytych i 1 otwarta
- ośrodek żeglarski wraz z zapleczem
- 1 lodowisko
- zespół kortów tenisowych (Wzg. Św. Maksymiliana).

Sport dzieci i młodzieży opiera się na bazie przyszkolnej, obejmującej: 57 sal gimnastycznych oraz 57 zespołów boisk szkolnych. Dla najmłodszych miasto zorganizowało 41 placów zabaw o powierzchni 39 211 m². Na 1 dziecko w wieku 0-6 lat przypada 2,5 m² tego typu placówek. Rozkład przestrzenny zarówno sportowych obiektów przyszkolnych, jak i placów zabaw dla dzieci jest równomierny; urządzenia te występują we wszystkich dzielnicach.

Nadmorskie położenie miasta zaowocowało powstaniem dużego ośrodka żeglarstwa morskiego z mariną przy al. Jana Pawła II. Główne tereny wypoczynku przywodnego stanowią plaże strzeżone w Śródmieściu, Orłowie, Redłowie i Babich Dołach oraz niestrzeżona plaża na Oksywiu. Głównym warunkiem szerokiego udostępniania brzegu morskiego dla szeroko pojętego korzystania z plaży i morza jest poprawa i utrzymanie czystości wód w Zatoce Gdańskiej, oraz odpowiednie utrzymanie plaż. Funkcje rekreacyjne pasa nadmorskiego stanowią ponadto Bulwar Nadmorski, skwer Kościuszki, Polanka Redłowska oraz Park Kamienna Góra i Park Rady Europy.

Powierzchnia terenów zielonych w mieście będąca na utrzymaniu gminy stanowi 186,97 ha, w tym 54,44 ha to skwery. Wskaźnik zieleni miejskiej wynosi zatem 7,5 m² na jednego mieszkańca. Powyższe dane nie obejmują stanu terenów zielonych pozostających pod opieką spółdzielni oraz terenów prywatnych, w tym dużych osiedli mieszkaniowych wyposażonych w place zabaw, zieleń urządzoną itp.

Funkcję zieleni miejskiej spełniają też lasy o powierzchni 6155 ha (w tym niecałe 2% lasów prywatnych) stanowiące 45,5% powierzchni miasta, z czego 4154 ha to obszar Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Wskaźnik powierzchni lasów ogółem to zatem aż 243,5 m² na 1 mieszkańca. Tereny leśne przystosowane są do użytkowania rekreacyjnego, posiadają wyznaczone ścieżki piesze i rowerowe, urządzone parkingi leśne. Problemem pozostaje zaśmiecanie terenów leśnych na dużym kompleksie obszarowym.

Kolejną formą rekreacji dla ludności Gdyni są ogródki działkowe stanowiące łącznie około 250 ha. Forma ta ulega lokalnym przekształceniom i zanikaniu z powodu pojawiania się zabudowy mieszkaniowej na tych terenach, mimo braku kanalizacji i innych mediów oraz lokalizacji ogródków na terenach niedogodnych dla budownictwa mieszkaniowego tj. np. na terenach zalewowych.

2.7. Wnioski

- Rozmieszczenie placówek oświatowych jest nierównomierne. Najwięcej placówek różnego typu, zwłaszcza szkół średnich jest w dzielnicach centralnych (Śródmieście, Grabówek itp.). W dzielnicach tych obserwowany jest proces starzenia się społeczeństwa, co wywołuje proces konieczności likwidacji szkół najniższego szczebla, których z kolei coraz bardziej potrzeba w dzielnicach młodych, rozbudowujących się (Chwarzno-Wiczlino, Wielki Kack), gdzie brak jednostek oświatowych dla najmłodszych powodować może konieczność dowożenia dzieci do szkół już istniejących.
- Obserwowany jest brak placówek przedszkolnych i żłobków. Wskazane jest powiększenie oferty placówek wychowawczych zwiększenie uczestnictwa dzieci w przedszkolach (do poziomu rzędu 70%) oraz zwiększenie miejsc w żłobkach. Nierównomierne rozmieszczenie tych placówek nie jest kluczowe ze względu na często spotykane dowożenie dzieci do placówek położonych blisko miejsc pracy ich rodziców lub opiekunów.
- W dzielnicach starzejących wskazane jest lokalizowanie usług z zakresu opieki zdrowotnej, ośrodków rehabilitacji, specjalistycznych usług medycznych itp. Nierównomierne rozmieszczenie szpitali nie ma istotnego znaczenia dla jakości leczenia ze względu na jego specjalistyczny charakter. Inaczej jest w przypadku przychodni oraz mniejszych ośrodków zdrowia i pomocy społecznej, które powinny być adekwatne do liczby i struktury wiekowej mieszkańców w danym rejonie.
- W mieście widoczny jest niedobór usług z zakresu hotelarstwa i obsługi turystyki, chodzi głównie o bazę noclegową średniej klasy, rozbudowę infrastruktury gastronomicznej, sportowo-rekreacyjnej oraz rozrywkowej.
- Wśród inwestorów jak i konsumentów obserwowane jest stałe zainteresowanie dużymi obiektami handlowymi. Pełnią one rolę ośrodków usługowych dla kilku dzielnic położonych w ich otoczeniu. Lokalizacja największych centrów handlowo-usługowych w obszarze Śródmieścia może wpływać na jego ożywienie, ale też na wzrost konkurencji dla mniejszych sklepów i placówek usługowych.